

Zagrożenia jakie niesie Barszcz Sosnowskiego lipiec 2015

W związku z coraz częstszymi przypadkami występowania barszczu Sosnowskiego na terenie Powiatu Tarnowskiego i zagrożeniem z jego strony dla zdrowia i życia ludzi i zwierząt, Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego apeluje do mieszkańców o zachowanie ostrożności w przypadku zaobserwowania tej rośliny i zgłaszanie tego faktu do właściwego miejscowo urzędu gminy.

Instrukcja postępowania w przypadku poparzenia roślinami barszczu Sosnowskiego (*Heracleum Sosnowskyi Manden*)

Niekorzystne oddziaływanie rośliny

Barszcz spowodował ograniczenie bioróżnorodności rodzimych gatunków roślin. Roślina posiada właściwości parzące i alergizujące, co stanowi zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt. Wywołuje reakcje dermatologiczne porównywalne do oparzeń od I do III stopnia.

Zdaniem eksperta

(Informacja prof. dr hab. Kazimierza Klimy z Katedry Agrochemii i Ekologii Rolniczej na Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie)

W wyniku bezpośredniego kontaktu z roślinami barszczu Sosnowskiego pojawiają się na skórze zaczerwienienia, obrzęki, pęcherze i inne objawy poparzenia. W wielu przypadkach występują także objawy alergiczne (nudności, ból głowy, torsje, itp.). Objawy te mogą wystąpić u osób szczególnie wrażliwych nawet bez kontaktu bezpośredniego, lecz w wyniku kontaktu z zapachem roślin lub nasion.

Objawy te są spowodowane przez między innymi furokumarynę, która posiada charakter fotosensibilizujący. Oznacza to, że wywołuje nadwrażliwość skóry na promieniowanie słoneczne, co stanowi niebezpieczeństwo dla zdrowia i życia ludzi.

Ryzyko wystąpienia niepokojących objawów wzrasta przy słonecznej pogodzie, zwłaszcza w okresie kwitnienia. Niebezpieczne olejki eteryczne zawarte są we włoskach pokrywających liście i łodygę.

Działania profilaktyczne

Działania profilaktyczne, jakie należy podjąć w przypadku kontaktu z tą niebezpieczną rośliną to osłonięcie poparzonego fragmentu ciała przed działaniem promieni słonecznych. Ograniczy to wystąpienie objawów alergicznych.

Wpływ na zwierzęta

Nie tylko ludzie są narażeni na niebezpieczne działanie alkaloidów i olejków wydzielanych przez barszcz. Zwierzęta gospodarskie, między innymi krowy, których wymiona miały kontakt z barszczem muszą zostać przeznaczone na rzeź, gdyż leczenie ran jest wyjątkowo trudne, w większości przypadków niemożliwe. Spożywanie przez bydło paszy sporządzonej z barszczu w wielu przypadkach powodowało problemy z przewodem pokarmowym zwierząt.

Wpływ na ludzi

U ludzi w następstwie kontaktu bezpośredniego z roślinami barszczu występuje w miejscu kontaktu zazwyczaj swędzenie, pieczenie lub bolesność skóry. W przypadku wystąpienia opisanych lub innych objawów będących konsekwencją kontaktu z roślinami barszczu należy bezzwłocznie udać się do lekarza!

Przed wizytą u lekarza

Przed wizytą u lekarza można zastosować proste domowe sposoby zmniejszające niekorzystne konsekwencje kontaktu z roślinami barszczu Sosnowskiego.

Należy zażyć *Calcium* musujące (300 mg) w tabletkach, jedna tabletkę na 4-6 godzin. W sytuacji gdy skóra nie jest uszkodzona (skóra jest ciągła) można zastosować okład z preparatu Altacet 1% (żel lub kompres) lub posmarować skórę preparatem Hydrokortyzon (maść 0,5%). W przypadku braku wymienionych preparatów można zastosować wystudzony okład z naparu sporządzonego z młodych pędów paproci leśnej. W wielu przypadkach długotrwałe stosowanie naparu z paproci usuwa ze skóry charakterystyczne bezwosze znamię pojawiające na skórze się miejscu kontaktu z roślinami barszczu. W przypadku gdy w wyniku kontaktu z roślinami barszczu pojawia się rana (skóra jest nieciągła), po odkażeniu (np. wodą utlenioną) można zastosować Panthenol spray 130 g.

Zagrożenia

Szkodliwość Barszczu Sosnowskiego wynika z właściwości parzących i alergizujących rośliny stanowiących zagrożenie dla zdrowia ludzi i zwierząt.

Zwalczanie

Rośliny barszczu będą w pierwszej kolejności zwalczane w miejscach licznego przebywania ludności, jak: przystanki autobusowe, skwery, parki, szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe, otoczenie szkół, przedszkoli, ośrodków zdrowia i innych instytucji użyteczności publicznej oraz na obszarze pasów drogowych. Równie ważne jest zwalczanie barszczu nad brzegami cieków wodnych, gdyż nasiona barszczu rozsiewane są głównie przez płynącą wodę.

W mniejszym stopniu nasiona rozsiewane są przez wiatr. Sukces w zwalczaniu barszczu można uzyskać niszcząc rośliny tego gatunku kompleksowo na terenie całej gminy, również m. in. na wysypiskach, odłogach, ugorach oraz na użytkach rolnych.

Aby uzyskać pełny sukces w zwalczaniu barszczu na danym terenie, kompleksowe działania eliminujące tą roślinę muszą być realizowane corocznie nieprzerwanie przez 5 lat.

W praktyce stosuje się dwa sposoby zwalczania barszczu: chemiczny poprzez stosowanie herbicydów i mechaniczny poprzez koszenie, wykopywanie korzeni, ucinanie na głębokości 5 cm korzenia. Zabiegi herbicydowe można stosować na terenach nie objętych ochroną. Mechaniczne zabiegi niszczące zalecane są na obszarach chronionych, jak parki narodowe, strefy ochronne, brzegi cieków wodnych itp.

W ramach projektu działania mające na celu zwalczanie barszczu będą prowadzone kompleksowo poprzez zastosowanie metody iniekcji bezpośredniej herbicydu do szyjki korzeniowej roślin barszczu (również na terenach trudno dostępnych np. o nachyleniu zbocza powyżej 20°, w terenie zakrzaczonym).

Na obszarach chronionych i trudnodostępnych, na których nie wolno stosować herbicydów – stosowane będzie wycinanie mechaniczne roślin barszczu powyżej szyjki korzeniowej lub na jej wysokości.

Trudności w zwalczaniu

Zasadniczymi trudnościami w zwalczaniu tej rośliny jest jej wysoki współczynnik rozmnażania, odporność na wiele herbicydów oraz potrzeba wieloletniego i dokładnego stosowania zabiegów niszczących na obszarze jej występowania. Jedna roślina wytwarza przeciętnie rocznie 20000 szt. nasion. W wielu przypadkach liczba ta jest dwukrotnie większa. Nasiona te zalegają w glebie i zachowują zdolność kiełkowania do 5 lat. Oznacza to, iż aby uzyskać pełny sukces w zwalczaniu barszczu na danym terenie, działania eliminujące tą roślinę muszą być realizowane corocznie nieprzerwanie przez 5 lat. Każde dopuszczenie do wydania i rozsiewania nasion w okresie zwalczania na danym terenie wydłuża okres eliminacji o następne 5 lat.

/Opracował: Wojciech Mik; źródło: Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie/

(Informacja prof. dr hab. Kazimierza Klimy z Katedry Agroechniki i Ekologii Rolniczej na Uniwersytecie Rolniczym im. Hugona Kołłątaja w Krakowie)